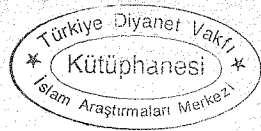

۱۹ تَمُوز ۱۹۱۷

صاى : ۲

برئجى سئە

علم ، صنعت و اخلاق دارُ هفته لى مجموعہ

قبه نك ايج يوزينه بو صنعته مخصوص مكدل برخرج ايله طوتديرلمسى صورتيله حصوله كلن چيني سطح تزئيناتى ، ساچوقيلر طرفندن محبت واولويتله قوللاينلان وضوك درجه ترقى ايتديريلن برطرز تزئيندر .

معمار : كمال الدين

سكاريچ

لهستانده عثمانلى نفوذى

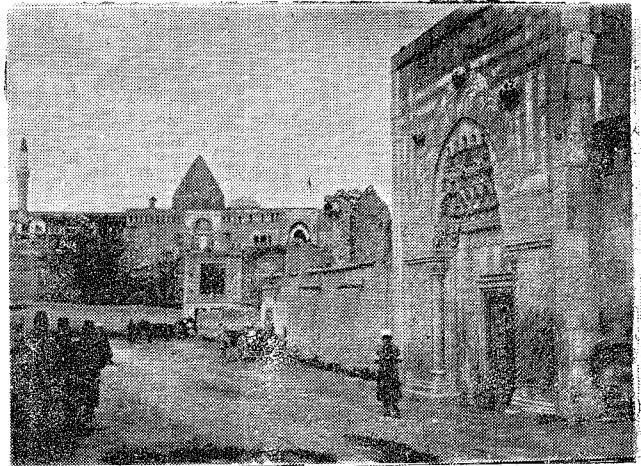
(كچن نسخهدن مابعد)

بودين واليسى مصطفى پاشايده آتيده كي امر كوندريلمشدى :
« بدونده وزير مصطفى پاشايه حكيم كه بوندن اقدم حكيم هايونم كوندريلوب نجه قرالى مابينده منعقد اولان عهدوميثاقك خلافتنه ذاهب اولوب ليه ولايته واردل مملكتته دخل وتجاوز ايدرسه اول جانيده اولان عساكر نصرت مائره سنداخى مملكت ولايته آفين ايدوب قصبات وقراسن ياقوب ييقوب واطفال وازواجلرين اسير وايوان واسبابلرين يغما وتالان ايدوب فراريلرين قليجدين كچيروب انتقام تام ايله سن ديو امرم اولمشدى . الحاله هذه اردل ويوده سى سده سعادت مصيرمه مكتوب كوندروب اشو سنه مباركه ده ماه جاذى الاخرنك يكرمى يدنجى كوفى بالذات قاقوب بعده ليه ولايته واردله دخل وتجاوز ايدرسه فرمان شريفم موجبنجه سن اول جانيه توجه اتدوككده بوسته وكليس وپوزهغه سنجاقلى بكرى داخى كندو سستلردن قرالك مملكتته يوروب اوروب خراب وياب اتمك ايچون كندولره احكام شريفه كوندريلمشدر . بيوردوم كه واريحاق بوباده سنداخى مرتب ومكمل حاضر واماده اولوب فى الواقع قرال مذكور خلاف عهد ذكر اولنان ولايتله دخل وتجاوز ايدرسه سنداخى فرمان شريفم موجبنجه جيتكده مركز اولان جلادت وشهامت وحسن فراست وكياستك موجبنجه شويكده لازمه غيرت ديندارى وقاعده حيت كيتى ستانى ظهوره كتورمك بابتده انواع اقدام واهتمامك ظهوره كتوروب ومشاراليهم بكر قوللرله داخى معجلاً مكتوب كوندروب خصوص ماربورى اعلان ايله سن كه انلر داخى فرمان شريفم موجبنجه اول طرفدن يوروبوب كفارخا كسار ضلالت آثاره مجال ويريوب حقلردن كللر . فى ۱۷ ج ۹۸۴ » (۱) .

« نجه قرالى » ، صوقوللونك انديشه ايتديكى كې ، باطورى اشتوانك حركته هيچ برصورتله مانع اولامادى . رسم توج پارلاق بر صورتده اجرا ايدلدى . باطورى اشتوان لهستان تاجنه نائل اولديني كوندن اعتباراً ديوان هايون ايله ظاهراً حسن مناسباتده بولونمش ، بو صورتله لهستان تاجنى وفاتنه قدر محافظه ايتك ايسته مشدى .

صوقوللونك لهستانه قارشى تعقيب ايتديكى سياست ، بو جسيم اولكيني افلاق ، بغداد واردل كې عثمانلى سلطنته تابع بولايه حاله قويقدى . سلطان مراد ثالث جلوسندن صوكرا ،

(۱) ديوان هايون مهمه دفترى ۲۸ ، ص ۱۰۶

قونيه ده قره طاي مدرسه سنك مرمى قيوسى وعلاء الدين سرايندن قالان آلت قات ديوارلىرى وعلاء الدين جامى (فوطوغرافى معمار كمال الدين بكنكدر)

اوكرغليدر . تكميل بو قواعد معماريه تورك معمارلىرى آل عثمان دورينك الك پارلاق زمانلرينه قدر كمال حرمته رعيت ايتملىر واولاساسى اونوتامشلردر . بوده بك طيبى بر شيدى ؛ چونكه او قواعد معماريه استعمال اولنان مالزومه انشائيه خاص اولان الك معقول ومحاكمه لى طرز تزئيندن عبارت ايدى . كندى صنعت ومعرفتلى بكنمى رك عقلسىر ومحاكمه سىر بر صورتده فرنكلى تقليد ايتكده باشلاديمز تاريخدن اعتباراً قواعد مذكوره دخى خللدار اولغه باشلامشدر .

قره طاي مدرسه سنك قبه سنده درت كوشه دن يوارلاغه كچن اصول ، شرق اقسام مختلفه انشائيه سنده طوغله نك عادت اولان صورت استعمالنه وچيني تزئيناتك صورت تطبيقه ده موافقدر . يعنى ماربعدن يوارلاغه كچر كن كوشه لرده قالان پارچه لرى اوست اوسته ، طوغله طوغله ، طبقاتى بر بربردن ده زياته طاشيره رق راسلى ماربك كوشه سنده منتهى وضعلىرى يوارلاغك خارجه مرسوم برذوكثير الاصلاح منتظم تشكيل ايتك اوزره برطاقم مثلنلره ستر ايتك وبوصورتله قبه نك او پارچه لره عائد قوتلرني بو مثلنلردن حاصل اولان اهرامى بر قسم انشائى ايله ديوارلره نقل ايله مك هر حالده غايت صاغلام ومالزومه مستعمله موافق بر طرز اعمالدر . بوندن بشقه اهرامك وجوهنى تشكيل ايدن مثلنلر ايسه مثلث كرويلره نسبة ده زياته چيني تزئيناتى اصوللرينه مساعددر .

كرم ، طونوز وقبه نك مختلف طرز وشكللرده كي اعمالاى خصوصنده درين ملكه ومهارت صاحبي اولان سلجوق اوسته لرنيك بيان اولوندينى كې اوزمان آثارنيك همان براينجيسى عد اولونغه سزا اولان بوقره طاي قبه سنده قوللاندقلى اصولك هر حالده كنديلرنجه دخى سائلرينه حرج و تورك اسلوب انشا وتزئينه مخصوص وبنانك تشكيلات سائر انشائيه وتزئينيه سنده ده موافق اولدينى تظاهرا ايتكده در .

قبه نك مزينات داخلينه سنده كنججه : اسلام آثارى ايچنده بوجنسندن يرمثل ده بولونمى جق صورتده بر كوزلكى وپك چوق يوكسلمش بر معرفت ومهارت صنايعى حائزدر . بر برلرله الك آهنگدار بر صورتده ازدواج ايدميه بك رنگارده كي چيني لوحه لرنيك هندسى تزئيناتى ، چيچكلى وكوفى كوزل يازيلرى ميدانه كتيرمك اوزره اشغال ايدمى جكلى يرلره وشكللره كوره غايت منتظم كسيله رك وياخود او شكللرده اولجه احضار اولونارق بونلرك بربرى يانه وديوار ويا

اولدی. یکریمی درت ماده دن عبارت بر معاهده تنظیم اولوندی. بو معاهده موجبجه لهستان ینه تاتار خانه ویرکی ویره چک فقط هرایکی طرفده یکدیگرینک حقوقه و اراضیسنه رعایت ایده جکدی. طورله ساحلارنده لهلی اسیرلر عثمانلی حدودندن کچیرلیه چک، ممالک عثمانیه ده کی لهلی اسیرلرک اسلام اولماش بولونانلری مملکتلرینه اعاده اولوناجقدی.

صوقوللو محمد پاشا بو معاهده نك عقدینی تأمین ایلد کدن صوکر، لهستان قرالی باطوری اشتوانه اردللو احمد چاوشله آتیده کی نامه هایون کوندرلدی:

« لیه قرالنه یازیلان نامه شریفک صورتیدر

عتبه علیه عالم مدار وسیده سنیة کردون اقتدارکه ملاذ سلاطین نامدار و معاذ خواقین عالی مقداردر. لیه امراسندن اولوب حالپچ (۱) قپودانی اولان شیجسکی (۲) نام وزیرکز نامه کوز ایله ایلی کوندروب مجدداً عهدنامه هایونمز ویرلک باینده استدعای عنایت ایلد و ککنز ایلدن اولباینده عواطف علیه خسروانمز ارزانی قلوب رجا و التماسکوز اوزره مجدداً عهدنامه هایون مسرت مقرومنز عنایت واحسان اولنوب و مومی ایله ایلیچکیز کال ادب اوزره رسالت خدمتک یرینه کتورمکین حسن اجازتمز مقارن اولوب کوندرلشدرکه نامه هایون مسرت مقرومنز ایله وصول بولیدقه استان مغلدالبینان و شهید اوکاغزه اولان وفور اخلاص و فرط اختصاصکمز موجبجه جاده صداقتده ثابت قدم و راسخ دم اولوب عنایت واحسان و اولباینده عهدنامه هایون سعادت مقرومنزک مضمون عزت مقرونی ایله عمل اولنوب شرایط عهد و امان کرکی کی رعایت اولنق باینده انواع مساعی حمله کوز وجوده کتورله (سراسر کیسه ایچنه قونلوب و آلتون قوزلق ایله بغلنوب اردللو احمد چاوشه ویرلدی) فی ۱۰ جا ۹۸۵ « (۳)

صوقوللو محمد پاشا لهستان سفیرلرینه هر درلو قولایقلری کوستردی. سفیر آناطولیده خیلی شیرلمبايعه ایتدی. ادملرندن جاققوبی صوف و سائر قاشلر آلتق اوزره درت بیک فلوری ایله انقریه کوندردی. سفیرک آدمی محافظه ایچون هر طرفه امرر یازدیردی. نهایت له سفیری «یتش فوجی ویدی وارول کرید شرابی»، ایکی دنک خالی، بر مقدار پاموق ایله استانبولدن مفارقت ایتدی. صوقوللو محمد پاشا عهدنامه نك عقدینی بغداد و یوده نه ده تبلیغ ایلدی. عهدنامه احکامنک تطبیقه رعایتده قصور ایتده دی. عثمانلی ممالکنده کی لهلی اسیرلر ماده سنه بالخاصه اهمیت ویردی. عقد ایدیلن معاهده موجبجه، معاهده تاریخندن اول اسیر ایدیلوب مسلمان اولمش بولونان لهلی اسیرلر آزاد ایدیلد چک، خریستیان قالمش اولانلر کیملرک تذرلرنده ایسه و اولجه قاچه صائین آلتشله ایسه اوپاره تسویه ایدیلرک استرداد اولوناجقدی. بوکی خریستیان لهلی

ایکینچی سلطان سلیم

صوقوللو اسکی استقلالنی غائب ایتدیکی حالده، ینه بوفکرینی قومه دن فعله کتیرمکدن خالی قالمادی. صوقوللونک فکرینجه، لهستان عثمانلی دولتنک حمایه سنده ایدی. اولجه آوستریا ایله دولت عثمانیه بیننده عقد اولونان معاهده لرده، وندیک و فرانسه حنفده اولدینی کی، لهستان ایچون ده قراللق تعمیری قوللانلدینی حالده، بو تاریخدن اعتباراً صوقوللو بو تعمیرک قوللانیلماسنی قالدیرمشدی. حتی نمچه قرالنه یازیلان نامه لرده لهستانه تجاوز ایتمه سی مکرراً بیان ایدیلور، عموم لهلیلر عثمانلی تبعه سی تاقی ایدیلوردی. فی الحقیقه، لهستان قرالی عثمانلی دولتی طرفندن نصب ایدلمشدی؛ بناء علیه عثمانلی دولته تابع اولاجقدی. و قتیله لهستان قراللرندن بری تاتارلر طرفندن اسیر ایدلمشدی؛ لهلیلر بو سیدن طولانی تاتارلرده ویرکی ویرمک مجبوریتده ایدیلر (۱).

صوقوللو لهستان ایله مناسباتی ایشته بوضورتله ادامه یه دقت ایتدی. قرالنگک دها برنجی سنه سنده باطوری اشتوان ایله اسکی معاهده لری یگیله دی. باطوری استانبوله ایکی سفیر کوندردی: ژان سینیونسکی، هولپچ دره بکی رومانوف. بواکی سفیرک وظیفه سی، و قتیله (۹۷۶) سلطان سلیم ثانی دورنده، عقد ایدیلن معاهده لری یگیله مکدی. صوقوللو بوکا راضی

(۱) هوللیچ دره بکی رومانوف

(۲) ژان سینیونسکی

(۳) دیوان هایون مهمه دفتری ۳۱، ص ۶۶

(۱) هامر، جلد ۲، ص ۲۲۱

اسیر لر ایله مسلمانلقلری شرعاً ثابت اولیانلر مملکتلرینه کیده -
بیله جکوردی . صوقوللو بومسئله نك حلی ایچون عموم ممالك
محروسه قاضیلرینه آئیده کی حکمی یازدیردی :

« ممالك محروسه قاضیلرینه حکم که حالیا لیه ترالی اولان افتخارالامراء
العظام العیسویه با توری اشتوان قرال خمت عاقبة بالخیر درگاه معلومه
نامدار ایلیچی سن کوندروب عرض صداقت الیسنکن اشبو سنه خمس
وثمانین و تسعمایه جمادی الاخره سنک غره سنده مجدداً عهدنامه هاپونم
ویرلشدر . بیوردوم که حکم شریفله درگاه معلام چاوشلرندن . . .
زیدقدرد و مشارالیه قرالک آدمیسی هر قنغکزک تحت قضا سنده لهلو
اسیر بولورلرسه صحیح لهلو اولدوغی شرعله ثابت اولدقدن صکره شول
اسیرلر که تاریخ مزبور دن مقدم آلمش اول مسلمان اولملر آزاد اولوب
کفر اوزره اوللرک صاحب لرینه نجه یه الدوقلرینه عین و بر دکلرندن صکره
الدوغی بهاسن و یروب صا تون الهلر . صاحب لری الدقلرندن زیاده بها
طلب ایتهلر و شول اسیر که مسلمان اولیوب آزاد اولوب النده عتاق
نامه سی اولانوک کبی کفر اوزره اولان معتقل اختیار لرله لیه ولایتیه
کتمک ایستدوکلرنده عهده مخالف کمنه مانع اولیوب یولدرده امنال
و عمال و یوه جیلر و غیریلر طو میوب رنجیده ایله لر . تاریخ مزبور دن
صکره طوتلان لهلو اسیرلرندن مسلمان اولانلر کیرو آزاد اولوب کفر
اوزره اولانلری صاحب لری الندن قرالک ادملری مشارالیه چاوشم
مباشر تیهل استرجاع ثمن ایله النوب صاحب لرینه عهدنامه هاپونمه مخالف
بهارلین طلب ایدرمیه لر ولیه اسیرلرندن بعضلری مسلمان اولیوب مولاسی
بیله و یروب مدتی تمام اولدقدن آزاد اولوب النده عتاق نامه سی واریکن
بعض کمنه لر بومسلمان اولشدر دیو لهه کتمکه مانع اولورلریمش .
اول مقوله آزاد اولمش اسیرلرک مسلمان اولدقلری شرعله ثابت اولما زسه
کمنه یه رنجیده ایدرمیه سن . اما مشارالیه ایلیچی نك آدمیسی دخی بو بهانه
ایله (منابر) عهدنامه روس و سایر اجناسدن اولان اسیرلری لهلودر
دیو دعوی و طلب ایتیه وانوک کبی الرنده لهلو اولیان اسیرلر بولنورسه
آلوب سده سعادتیه کوندره سن (اردلو احمد چاوشه ویرلدی)
فی ۱۰ جا ۹۸۵ » (۱)

صوقوللو عهدنامه احکامنه ناموسکارانه تابعی اولدینی حالده
له سفیرلری اصلاً روس اولانلر دن بعضلرینی ده لهلو اولمق
اوزره اطلاق ایتدیردیلر . از جمله محبوبه اسمنده برقادینک زوجی
زوجه سنک قیمتمدار اشیاسنی آلاق ایکی اوچ کشی ایله برلکده
فراره موفق اولدی . قادین دیوان هاپونه شکایت ایتدی ،
صوقوللو فراریلرک اعاده سی ایچون در حال یول اوزرنده کی بوتون
قاضیلره ، ایلیچینک معیتته مأمور احمد چاوشه آئیده کی امری
کوندردی :

« سده سعادتدن لیه ایلیچی سنه وارنجه بول اوزرنده واقع اولان
قاضیلره و ایلیچی یانجه بیله اولان درگاه عالی چاوشلرندن احمد چاوشه
حکم که حالا محبوبه نام خاتونک زوج سی روسی الاصل اولان احمد
واحمدک قرنداشی جعفر و جعفرک زوج سی اولان یاسمین نام خاتون
قرق الی ییلدن برو استانبولده متمکن اولوب مسلمان اولملر ایکن
حالا مزند اولوب لیه ایلیچی سیله بیله کیدوب و مزبور خاتونک خیلی
اسبابن دخی بیله آلوب کیتدوکلری اعلام اولمغین بوبابده درگاه معلام
چاوشلرندن مصطفی چاوش مباشر تعیین اولنوب بیوردوم که واردوقده
مشارالیه ایلیچی هر قنغکزک تحت قضا سنه ایرشورسه ادملری ارا سنده

چاوشم مباشر تیهل ایلیچی معرفتیهل مزبوران احمدی و قرنداشی جعفری
زوج سی یاسمین یوقلدروب بولدروب دخی وجه مشروح اوزره
اوچی دخی مزند اولوب و ایلیچی نك یاننده بولنورلرایسه مقید و محبوس
مزبور چاوشمه قوشوب سده سعادتیه کوندره سن (التماسی وجهله
مصطفی چاوشه ویرلدی) فی ۱۱ جا ۹۸۵ » (۱)

باطوری اشتوان ، صوقوللودن وبالخاصه سلطان مراد
ثالثدن کوردیکی حمایه یی پک چاقی سوء استعمال ایتشدی .
منفعی ایچون عثمانلی دولته تابعیت کوسترن قرال ، قلباً عثمانیلرک
زواله خواهشکر ایدی . بوسیددن فرصت بولدقجه حدود
چاپو جلیقلرندن ، عثمانیلره بالواسطه ضرر ویرمکدن کری
طور میوردی . فقط بو حرکتده پک زیاده آلدانیوردی .
« امارت مأب ایالت نصاب » خان حضرتلرینک « تاتار
صبارفتار » ی ، عثمانلرک شمال محافظلری ایدی . عثمانلی نفوذیه
اجرا ایدیهلرک تجاوز دها قوه ده ایکن ، تاتار عسکرلرینک
دشمن مملکتنده یغما وتالان وظیفه سی کال ممنونیتله ایضا
ایلدکلری متعدد دفعه لر کورولمشدی . بناءً علیه لهلیلرک بغداد
حدودلرنده ، طورله ساحلرندن یایدقلری یغما کرلکه تاتار
خانی مقابله ایتدی . باطوری اشتوان بو تجاوزلره نهایت ویرلمسی
رجا ایچون استانبوله کاتبی قریستوف چیرچه کی کوندردی .
صوقوللو ، لهستان قرالک نعمت ناشناسلغندن مغبردی . لهستان
سفیرینی قبول ایتدیک زمان ، بواغبارینی تمامیه کوستردی .
سفیر ، شکایتلرینی برربر آکلاتدقدن صوکر ، قرال ایچون ایکی
آت ، معیتده کلن چاوش ایچون ده برتیمار رجا ایتدی ، سلطان
مراد ثالث ده جوابی ایستده دی . صوقوللو ، مهور برسیا ایله
شو جوابی ویردی (۲) :

— پادشاهمزک جوابی حاضر . قرالکزه کلنجه ، اوکا
آت دکل ، مرکب بیله یوق . چونکه پادشاهدن کوردیکی ایلیکه
مقابل افلاق حدودنده پک کوزل یغما کرلک ایتدیردی .
تاتار خانی قرالکزی بوتون بکلریله برابر اسیر ایتدیک ایچون
بقالم بزه نه یوزله باقاجق ! طورله قیسیلرندن الدیغکز بارکیرلره
وباراتی قاردشلرک یایدقلری شقاوتلره قارشى بوتون لهستان
یغما ایدلسه یه آزد . پادشاهمزه شکرینی بوضورتله ایضا ایتدیک
ایچون یازیق قرالکزه ! قرالکز یا اشقیای دیری دیری
ویرملی و یا خود باشلرینی تسلیم ایتلیدر ؛ یوقسه بوتون لهلیلر
یمکلرینی حاضر لاسینلر ، مسافرسز قالیه جقلر .

صوقوللو ، لهستان سفیرینی بوضورتله تهدید ایتدیک کبی
قیون قالدیرمق ، شقاوت ایتک مسئله لرینک ده اوکئی آلمق ایچون
باطوری اشتوانه متعدد نامه لر کوندردی . فقط ایکی سنه
صوکر ا بویوک وزیرک شهادتی باطوری اشتوانی سرت برآمردن

قوت تاردی . باطوری اشتوان ، صوقوللودن صو کرا ، آنجق سکز سنه قدر پاشاییلی . ۹۹۵ سنه سنده ایدی که ، « له قرانک فوت خبری کلدی » (۱) . عین زمانده روسیه ده ، آوستریا ده تبدلار حصوله کلشدی . ایمپراطور ماقسیملیانک وفاتی اوزرینه (۹۸۴) یرینه ایکنجی رودولف ، مدهش ایوانک وفاتی متعاقب یرینه (۹۹۲) فهدورایووانوویچ کچمشدی . صوقوللویه ایسه احد پاشا ، سنان پاشا ، سیاوش پاشا ، اوزدمیر اوغلی عثمان پاشا ، خادم مسیح پاشا ، سکز سنه ایچنده ، بربرینی متعاقب خلف اولمشلردی . باطوری اشتوان وفات ایتدیکی زمان ، سیاوش پاشا ایکنجی دفعه اولارق صدارت وظیفه سنی ایفا ایدیوردی .

* *

سیاوش پاشا ده لهستانه قارشى عین سیاستی تعقیب ایده جکدی . بناءً علیه اشتوان باطورینک وفاتی تبلیغ ایچون استانبوله کلن لهستان ایله چیسى چیرچه که صدر اعظم سیاوش پاشا یکی قرالک « لیه و منجه و اسپانیه و فرانجه و انکلتره و مسقو آراسندن » تعیین اولونماسنی ، بالخاصه باب عالینک موافقتی ایله اولسنی تکلیف ایتدی . حتی لهستان بکلرینه ده بو مألده آئیده کی نامه هایون کوندرلدی :

— پتمدی —

احمد رفیع

فکر قوتندن زیاده بدنیه مهارت لک مقبول اولدینی دورلرده بوتون پادشاهلر ، قرالار ، پرنس لر ، عشیرت بکلری بنیجیلکده ، آتیجیلکده پک ماهر ایدیلر . نتکیم بزده دخی خاندان سلطنت افرادی آتہ بینمکده ، نشان آتمقده دهها برچوق قوت ممارسه لرنده دأما تمیز ایتمشلردر .

استانبولک ضبطندن صو کره سلطان محمود اوق میداننده هنوز مناره سی باقی قالان تکیه یینه حربه حاضر اوق غایه سی ایله احیا واستانبوله بر محفل کمنکشان تأسیس بیوردی . اوراده نشانه ، منزله اوق آتیلر ، اوقلرک ایریشدیکی الک اوزاق محللره ستونلر ، آبدلر دیکیلردی . تکیه ده پادشاهلر ، شهزاده لر ، وزیرلر دوقوز یوز آدمیدن فضله اوق آتدق لری بالفعل اثبات ایدوب مراسم مخصوصه ایله قبضه آلیرلردی . سلطان بایزید ثانی واحد ثالث دورلرنده تکیه توسیع ایدیلرک یکی دأثرلر علاوه ایدیلشدر . ۱۲۳۳ سنه سی جمادی الاخرینک بشنچی صالی کونی سلطان محمود ثانیک قبضه المله لری مناسبتی ایله زماننک الک مشهور تیراندازی توزقوپاران احمد اغا پادشاهک شرفه تکیه ده برضیافت چکمش ، سلطان محمود بیکی ایکی یوز

هیچ کیمسه انکار ایده مزکه جهانی باشند باشه استیلا ایدن تورکلر قوی ، جسور وقهرمان برنسل ایدی . اوروپا لیره تورک کبی قوتلی fort comme un ture سوزنی ضرب مثل اوله رق قبول ایتدیرن بوملنک حیرت افزا بر قوتی واردی . بویله پارلاق بر ماضی به مالک اولمق بزم ایچون نه قدر شرفلی ایسه ، بوکون ضعیف ، ناتوان اولمقده او درجه ذلدر .

دولتمزک بانسی سلطان عثمان دورندن زمانمزه قدر کذران اولان وقوعات تاریخیه کوسستررکه بز هیچ بر وقت حرب ایتمکدن خالی قالمادق . کاه موجودیتیزی مدافعه ایچون دوشمانلرک تجاوزلرینه قارشى دورددق ، کاه بلده لر فتح ایتک ایچون اونلرک مملکتلرینه صالیدردق . بویله دأما حربیه مهیا برملنک الی قلیج قبضه سنده ، آیانی آت اوزنکی سنده بولنسی طبعی و ضروریدر . سلطان اورخان بکیچری تشکیلاتی بایدینی زمان دلیقانلیرک

تورکلر ده ادمان وریاضت

اسپور حیاتی